

ЗОВНІШНІЙ БОРГ УКРАЇНИ ЯК ТЕМАТИЧНИЙ ВЕКТОР ІНТЕРНЕТ-МЕДІЙ

Азімова Олена Олександрівна,
аспірантка кафедри журналістики та філології,
Сумський державний університет

Сучасні тематичні тенденції в українських мас-медіа за-свідчують, що вагоме місце наразі посідають соціо-економічні проблеми, які є значимими для всього суспільства. Згідно з ре-зультатами міжнародного дослідження «Економічні новини, на-стрій та поведінка», на економічні очікування та поведінку насе-лення впливають економічні новини [1]. Більш того, вважається, що ділові новини сприяли появі масових газет [2]. Тож закономір-ним є присутність актуальних новин та якісної професійної аналітики фінансового тематичного спрямування в онлайн-виданнях різної спрямованості. Така інформація має значний вплив на формування громадської думки, на творення оцінки соціо-економічних явищ і процесів.

Огляд фінансових подій, і зокрема обслуговування зовніш-нього боргу України через Інтернет-видання як широкого соціаль-ного значення (Ukrinform.net, Ua-outlook.com.ua, 24tv.ua, 112.ua, 112. International, Strana.ua тощо), так і популярно-економічного (Delo.ua, Epravda.com.ua, Economic Times, Financial Times тощо), професійного аналітичного характеру з питань фінансів (Minfin.com.ua, President.gov.ua, Bank.gov.ua, Ukrstat.gov.ua тощо) допомагає прояснити деякі передбачувані виклики та перспективи для української економіки в майбутньому, тим самим спонукаючи до аналізу даних і формування громадської думки.

Починаючи з 2017-го, економіка України перебувала на від-носно сильному підйомі після глибокого падіння, спричиненою російською агресією 2014 року. Гривня зміцнилася, що дозволило економіці повернути близько половини своїх збитків за період 2014–2015 рр. у доларовому еквіваленті (Minfin.com.ua, 20.12.2019). Але Україна залишається сильно залежною, держав-ний зовнішній та внутрішній борг сягає 2,17 трлн гривень (Mof.gov.ua, 31.12.2019). У 2018-му цей борг становив 60,9 %

річного ВВП ([Delo.ua](#), 22.03.2019), а для обслуговування позик потрібно було понад 13 відсотків загальних витрат державного бюджету ([112.ua](#), 1.01.2019). Оскільки уряду довелося позичати більше для покриття зростаючих витрат на оборону, покладаючись на зменшення бази оподаткування, прибутковість як внутрішнього, так і зовнішнього боргу зростає: у грудні 2018 року вони досягли 20,5 % за нещодавно випущеними тримісячними державними облігаціями та 9,75 % для єврооблігацій, деномінованих у доларах ([Epravda.com.ua](#), 19.03.2019). Зважаючи на те, що 12 мільярдів доларів зовнішнього боргу мають бути погашені у 2019 році, а переговори з Міжнародним валютним фондом (МВФ) відкладені, Україна, здавалося, не має іншого виходу, крім як дефолтувати свої позики ([Financial Times](#), 25.05.2019).

Однак під керівництвом міністра фінансів Оксани Маркарової влада почала посилювати запозичення, щоб знизити прибутковість ([Worldgovernmentbonds.com](#), 20.01.2020). Національний банк протягом 2019 року в п'ять разів знизив ставку рефінансування до 13,5 % у грудні ([Bank.gov.ua](#), 20.01.2020). Це дозволило міністерству фінансів продовжити середню тривалість внутрішніх облігацій із менш ніж шести місяців у 2018 році до більш ніж двох років ([Facebook.com](#), 7.03.2020). Після встановлення надійного інструменту для внутрішніх запозичень уряд взяв на себе додаткових іноземних інвесторів, пропонуючи мільярд євро (1,1 млрд доларів) державних єврооблігацій, які в шість разів зросли – і продавши їх з прибутковістю 6,75 відсотків в червні, зменшили вартість позики на чверть порівняно з попередньою пропозицією ([112.international](#), 15.06.2019). Інфляція досягла найнижчого рівня після 2014 року – 4,3 % ([Bank.gov.ua](#), 20.01.2020). Наприкінці грудня, зазначила Маркарова, рівень дохідності облігацій, деномінованих у доларах, впав до 3,75 % (при деномінованих в євро облігаціях до 2,2 %), забезпечивши інвесторам дохідність понад 30 %; у той час як внутрішні облігації, якщо їх конвертувати в долари, забезпечили покупцям з високим рівнем ризику 40–45 відсотків прибутковості в 2019 р. завдяки зростанню курсу гривні до основних валют ([Economic Times](#), 21.12.2019).

Вирішення однієї проблеми часто створює іншу. Оскільки платіжний баланс України 2019 року став позитивним (на

1,3 млрд. дол. США) (Ua-outlook.com.ua, 01.03.2020), а державний борг уперше з 2013 р. впав до 50 % ВВП (Tsn.ua, 01.02.2020), зростання гривні стало інтенсивнішим, що спричинило реальні проблеми для економіки. Подорожчання нацвалюти на 19 % за 11 місяців почало підривати динамічні сектори української економіки (Ukrstat.gov.ua, 20.01.2020). Міністерство економіки України запровадило нові податки на фізичних осіб-підприємців та малий бізнес – провокуючи тисячі людей вийти на вулиці на знак протесту (24tv.ua, 4.11.2019). Експорт скоротився у четвертому кварталі, тоді як індекс цін виробників знижувався з серпня (Minfin.com.ua, 10.01.2020).

Цікаво, що ревальвація гривні насправді була тим, що обговорював прем'єр-міністр Гончарук зі своїми колегами на відомій стрічці, де він критикував розуміння президентом економіки. У середині січня 2020 р. ситуація в Києві розгорілася політичним скандалом із прем'єр-міністром Олексієм Гончаруком в центрі, який грубо відкидав можливості президента розуміти та аналізувати економічну ситуацію (Strana.ua, 15.01.2020). Пізніше Гончарук швидко подав заяву про відставку, яку президент Зеленський відхилив, передбачаючи, якщо Кабінет Міністрів буде розпущено, виникнуть різні клани та політичні угруповання, що призведе до непередбачуваних результатів (President.gov.ua, 17.01.2020).

Приєднавшись до європейського економічного простору після укладання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, як вважають експерти, Україні зараз потрібно продовжувати економічну реструктуризацію, включаючи створення умов відкритого ринку землі, впровадження ефективної антикорупційної практики та реформування податкової системи. Звичайно, це складні завдання, але після успішного вирішення питання державного боргу їх нарешті доведеться вирішити.

Таким чином, як доводить аналіз специфіки контенту онлайн-видань, медіа виконують не лише інформаційну, але і соціокомунікаційну функцію, впливаючи на формування світогляду українців, викликаючи цікавість до економічної сфери і фінансів зокрема. Сучасні мас-медійні фінансові домінують не лише в свідомості, але здатні активно впливати на підсвідомість пересічного громадянина.

Література

1. Lischka, Juliane A. (2016). Economic news, sentiment, and behavior: How economic and business news affects the economy. Wiesbaden: Springer.
2. Hochfelder D. (2012). The Telegraph in America, 1832-1920. Baltimore, MD: John Hopkins University Press.